

Cauza C-35/20

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

24 ianuarie 2020

Instanța de trimitere:

Korkein oikeus (Finlanda)

Data deciziei de trimitere:

21 ianuarie 2020

Recurent:

Syyttäjä

Intimat în recurs:

A

KORKEIN OIKEUS ORDONANȚĂ [...] [*omissis*]

**(CURTEA SUPREMĂ,
FINLANDA)** [...] [*omissis*]

Publică **Data ordonanței:** [...] [*omissis*]

21 ianuarie 2020 [...] [*omissis*]

RECURENT Syyttäjä (Parchetul)

INTIMAT ÎN RECURS A

OBIECT Infrațiune de frontieră minoră

DECIZIA KORKEIN OIKEUS

Obiectul procedurii

1. În prezenta cauză, se pune problema dacă persoanei acuzate A i se poate reproșa că a săvârșit o infracțiune de frontieră minoră atunci când s-a deplasat cu o ambarcațiune de agrement din Republica Finlanda în Republica Estonia și din acea țară a revenit în Finlanda, trecând frontiera externă finlandeză fără a deține un pașaport sau un alt document de călătorie.
2. Din punctul de vedere al dreptului Uniunii, această cauză privește libera circulație a persoanelor. Mai precis, trebuie să se stabilească dacă un stat membru poate impune unui cetățean al Uniunii, sub sancțiunea aplicării unor pedepse, obligația de a deține un pașaport sau un alt document de călătorie valabil atunci când călătorește într-alt stat membru și atunci când revine din acel stat. În funcție de răspunsul dat la întrebarea menționată anterior, cauza privește de asemenea aspectul dacă sancțiunea pecuniară care este aplicată în mod obișnuit [OR 2] în Finlanda pentru o asemenea infracțiune de frontieră minoră reprezintă un obstacol disproporționat în calea liberei circulații a persoanelor.

Situația de fapt relevantă și procedura penală

Istoricul cauzei

3. La 25 august 2015, A s-a deplasat cu o ambarcațiune de agrement din Republica Finlanda în Republica Estonia și retur. Pe numele acestuia fusese emis un pașaport finlandez, care era, de asemenea, valabil. A avea dreptul să părăsească teritoriul finlandez. Cu ocazia unui control la frontieră, efectuat la întoarcerea sa în Finlanda, la Helsinki, A nu a prezentat nici pașaport, nici un alt document de călătorie. Identitatea sa a putut fi totuși stabilită pe baza unui permis de conducere pe care îl avea asupra sa. Valabilitatea pașaportului lui A ar fi putut fi, de asemenea, stabilită cu ocazia controlului la frontieră. A nu fusese supus niciunui control la frontieră la ieșirea de pe teritoriul Finlandei și nici în Estonia.
4. Siyttäjä (Parchetul) a intentat o acțiune împotriva lui A în fața Helsingin käräjäoikeus (Tribunalul de Primă Instanță din Helsinki, Finlanda) având ca obiect săvârșirea unei infracțiuni de frontieră minore. A a contestat acuzația.

Hotărârea pronunțată de Helsingin käräjäoikeus la 5 decembrie 2016

5. Potrivit instanței de prim grad de jurisdicție, A s-a făcut vinovat de săvârșirea unei infracțiuni de frontieră minore. Potrivit acestei instanțe, poate fi sancționat pentru că a trecut frontiera națională fără a deține un document de călătorie. În ceea ce privește caracterul delictual al faptei, nu ar fi relevant dacă persoana care trece frontiera națională are sau nu un pașaport valabil. Cu toate acestea, instanța de prim grad de jurisdicție a renunțat să pronunțe o sancțiune penală împotriva lui A [OR 3] pentru motivul că fapta de care era acuzat ar fi fost una minoră, iar sancțiunea pecuniară care trebuia aplicată în zile-amendă, în conformitate cu

practica generală de stabilire a sancțiunilor penale, ar fi determinat, în acest caz, un rezultat final inadecvat.

Hotărârea Helsingin hovioikeus (Curtea de Apel din Helsinki) pronunțată la 15 iunie 2018

6. Syyttäjä (Parchetul) a declarat apel la curtea de apel, solicitând aplicarea unei sancțiuni pecuniare lui A pentru infracțiunea de care fusese găsit vinovat de prima instanță. A a declarat apel incident, solicitând achitarea.
7. Instanța de apel a considerat că era dovedit faptul că A nu a deținut nici pașaport, nici un document de călătorie. Cu toate acestea, aceasta l-a achitat pe A, considerând că comportamentul lui A nu îndeplinea elementele constitutive ale unei infracțiuni de frontieră minore.

Recursul în fața Korkein oikeus (Curtea Supremă)

8. Korkein oikeus (Curtea Supremă) a admis recursul formulat de Syyttäjä (Parchetul) cu privire la problema dacă A s-a făcut vinovat, prin comportamentul considerat de instanța de apel ca fiind dovedit, de săvârșirea unei infracțiuni de frontieră minore.

Dispoziții legale aplicabile

Dreptul Uniunii

9. Dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre constituie unul dintre drepturile cele mai importante ale cetățenilor Uniunii, astfel cum rezultă în special din articolul 45 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, din articolul 3 [OR 4] alineatul (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE), precum și din articolul 21 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).
10. Instrumentul central al realizării liberei circulații a persoanelor este Regulamentul (CE) nr. 562/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2006 de instituire a unui Cod comunitar privind regimul de trecere a frontierelor de către persoane (Codul Frontierelor Schengen) [JO 2006, L 105, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 8, p. 5] (denumit în continuare „Codul Frontierelor Schengen”), ulterior codificat sub forma Regulamentului (UE) 2016/399 (Codul Frontierelor Schengen, text codificat) [JO 2016, L 77, p. 1]. Ca urmare a principiului legalității [pedepselor] din dreptul penal, trimerile la Codul Frontierelor Schengen menționate în continuare sunt trimeri la Regulamentul (CE) nr. 562/2006, în versiunea în vigoare la data comportamentului care trebuie apreciat, 25 august 2015.

11. Conform articolului 2 punctul 1 din Codul Frontierelor Schengen, expresia „frontiere interne” desemnează, printre altele, porturile maritime ale statelor membre pentru legăturile regulate ale navelor feribot. Conform punctului 2 al acestui articol, expresia „frontiere externe” înseamnă, printre altele, frontierele maritime și porturile maritime ale statelor membre, cu condiția să nu fie frontiere interne.
12. Frontierele interne pot fi trecute – în conformitate cu articolul 20 din Codul Frontierelor Schengen – prin orice punct fără a fi realizată o verificare la frontieră asupra persoanelor, indiferent de cetățenie. Conform articolului 21 litera (c) din Codul Frontierelor Schengen, eliminarea controlului la frontierele interne nu aduce atingere posibilității unui stat membru de a prevedea în legislația sa internă obligația de a deține și de a purta permise și alte documente. **[OR 5]**
13. Conform articolului 4 alineatul (1) din Codul Frontierelor Schengen, frontierele externe nu pot fi trecute decât pe la punctele de trecere a frontierei și în timpul programului de funcționare stabilit. Conform articolul 7 alineatul (2) din Codul Frontierelor Schengen, toate persoanele fac obiectul unei verificări minime vizând stabilirea identității pe baza producerii sau prezentării documentelor de călătorie. O astfel de verificare minimă constă într-o examinare simplă și rapidă a valabilității documentului care îl autorizează pe titularul legitim să treacă frontiera și a prezenței indiciilor de falsificare sau de contrafacere, recurgându-se, după caz, la dispozitive tehnice. Conform alineatului (6) al acestui articol, verificările asupra persoanelor care beneficiază de dreptul la liberă circulație în temeiul dreptului Uniunii se efectuează în conformitate cu Directiva 2004/38/CE. Conform punctului 3.2.5 din anexa VI, prin derogare de la articolele 4 și 7, persoanele aflate la bordul navelor de agrement cu proveniența sau destinația într-un port situat într-un stat membru nu fac obiectul verificărilor la frontieră și pot intra într-un port care nu este punct de trecere a frontierei. Cu toate acestea, în funcție de analiza riscurilor legate de imigrația ilegală și, în special, în cazul în care coasta unei țări terțe este situată în imediata apropiere a teritoriului statului membru în cauză, se efectuează verificări asupra persoanelor și/sau percheziții ale navei de agrement.
14. Conform articolului 4 alineatul (1) din Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE [JO 2004, L 158, p. 77, Ediție specială, 5/vol. 7, p. 56] (denumită în continuare „Directiva privind libera circulație”), fără a aduce atingere dispozițiilor privind documentele de călătorie aplicabile controalelor la frontierele naționale, toți cetățenii Uniunii care dețin cărți de identitate valabile sau pașapoarte valabile au dreptul de a părăsi teritoriul unui stat membru pentru a se deplasa în alt **[OR 6]** stat membru. Conform alineatului (2) al acestui articol, persoanelor menționate la alineatul (1) nu le pot fi impuse vize de ieșire și nici alte formalități echivalente.

15. Conform articolului 5 alineatul (1) din Directiva 2004/38/CE, statele membre autorizează intrarea pe teritoriul național a cetățenilor Uniunii care dețin cărți de identitate valabile sau pașapoarte valabile, fără a aduce atingere dispozițiilor privind documentele de călătorie aplicabile controalelor la frontierele naționale. În cazul în care un cetățean al Uniunii nu posedă documentele de călătorie necesare sau, după caz, viza necesară, conform alineatului (4) al articolului menționat, statul membru în cauză acordă acestor persoane, înainte de a proceda la expulzarea acestora, toate mijloacele rezonabile pentru a le permite să obțină, într-un termen rezonabil, documentele necesare sau pentru a confirma ori a dovedi prin alte mijloace că beneficiază de dreptul la liberă circulație și ședere. În temeiul alineatului (5) al aceluiași articol, statul membru poate impune persoanei în cauză sancțiuni proporționale și nediscriminatorii în cazul nerespectării obligației de a-și raporta prezența pe teritoriul său.
16. În temeiul articolului 27 [alineatul (1)] din Directiva 2004/38/CE, statele membre pot restrânge libertatea de circulație și de ședere a cetățenilor Uniunii pentru motive de ordine publică, de siguranță publică sau de sănătate publică, sub rezerva dispozițiilor capitolului VI din această directivă. [OR 7] Conform alineatului (2) al acestui articol, măsurile luate din motive de ordine publică sau de siguranță publică respectă principiul proporționalității și se întemeiază exclusiv pe conduita persoanei în cauză.

Dispozițiile naționale invocate

17. Conform articolului 7 alineatul 1 punctul 1 din capitolul 17 din Rikoslaki (19.12.1889/39, Codul penal 19.12.1889/39), în versiunea în vigoare la data comportamentului în cauză, se face vinovată printre altele, de săvârșirea unei infracțiuni de frontieră orice persoană care trece sau încearcă să treacă frontiera de stat finlandeză fără un document de călătorie, o viză, un permis de ședere sau un alt document echivalent documentului de călătorie, care să o autorizeze în acest sens.
18. În temeiul articolului 7a din capitolul 17 din Codul penal, autorului infracțiunii i se aplică o sancțiune pecuniară pentru săvârșirea unei infracțiuni de frontieră minore, atunci când infracțiunea este considerată, în ansamblu, una ne semnificativă, ținând seama de durata scurtă a șederii ilegale sau a deplasării, de natura actului interzis sau de orice alte circumstanțe legate de infracțiune.
19. În temeiul articolului 9 alineatul 2 din Suomen Perustuslaki (11.6.1999/731, Constituția finlandeză 11.6.1999/731), orice persoană are dreptul să părăsească țara. Prin lege, pot fi stabilite restrângeri indispensabile ale acestui drept, în vederea garantării procedurilor judiciare sau a executării unei pedepse sau pentru a asigura executarea serviciului militar obligatoriu. În temeiul alineatului 3 al acestui articol, un resortisant finlandez nu poate fi împiedicat să intre, să părăsească țara sau să fie extrădat sau transportat într-o altă țară împotriva voinței sale. Dreptul resortisanților finlandezi de a ieși din țară sau de a intra în țară este specificat în dispozițiile Passilaki (21.7.2006/671, Legea privind pașapoartele

21.7.2006/671). Conform articolului 1 alineatul 1 din Legea privind pașapoartele [OR 8], un cetățean finlandez are dreptul de a părăsi teritoriul țării în conformitate cu dispozițiile legii în cauză. Alineatul 2 al acestui articol prevede că un resortisant finlandez nu poate fi împiedicat să intre pe teritoriul țării.

20. Conform articolului 2 alineatul 1 din Legea privind pașapoartele, un cetățean finlandez demonstrează dreptul său de intrare pe teritoriu și, respectiv, dreptul său de ieșire de pe teritoriu prin intermediul unui pașaport, cu excepția cazului în care legea respectivă, legislația Comunității Europene sau orice tratat internațional obligatoriu pentru Finlanda prevăd altfel. Un cetățean finlandez poate călători fără pașaport în Islanda, în Norvegia, în Suedia și în Danemarca. Un regulament al guvernului stabilește celelalte țări în care un cetățean finlandez poate călători, utilizând ca document de călătorie, în locul unui pașaport, o carte de identitate în sensul articolului 1 alineatul 1 din Henkilökorttilaki (829/1999, Legea privind cărțile de identitate nr. 829/1999). Legea privind cărțile de identitate nr. 829/1999 a fost abrogată prin Henkilökorttilaki (663/2016, Legea privind cărțile de identitate nr. 663/2016), intrată în vigoare la 1 ianuarie 2017, care, la articolul 2 alineatul 1, prevede că o carte de identitate eliberată unui cetățean finlandez poate fi utilizată ca document de călătorie în locul unui pașaport, în conformitate cu dispozițiile adoptate în temeiul articolului 2 alineatul 1 din Legea privind pașapoartele.
21. Conform articolului 1 alineatul 1 din capitolul 2a din Codul penal, sancțiunea pecuniară se stabilește în zile-amendă, al căror număr minim este 1 și al căror număr maxim este 120.
22. Conform articolului 2 alineatul 1 (în versiunea nr. 808/2007) din capitolul menționat, aplicabil la data comportamentului care face obiectul aprecierii, quantumul zilelor-amendă trebuie stabilit astfel încât să fie rezonabil în raport cu capacitatea financiară a persoanei condamnate. Un quantum rezonabil al unei zile-amendă este, conform articolului 2 alineatul 2 din Codul penal, a șazecea parte [OR 9] din veniturile lunare medii ale persoanei condamnate, cu deducerea impozitelor și a taxelor stabilite prin regulament al guvernului, precum și dintr-un quantum forfetar fix al costurilor. O obligație de întreținere care revine persoanei condamnate poate reduce quantumul zilelor-amendă. Conform alineatului 3, quantumul zilelor-amendă este stabilită de instanță pe baza datelor relevante la data procedurii. Conform articolului 5 din Asetus päiväsakon rahamäärästä (609/1999, Regulamentul privind quantumul zilelor-amendă nr. 609/1999), ziua-amendă nu poate fi stabilită la mai puțin de șase euro. Nu este stabilit un quantum maxim în ceea ce privește ziua-amendă.
23. Conform articolului 3 alineatul 1 din capitolul 2a din Codul penal, quantumul total al sancțiunii pecuniare se calculează înmulțind numărul zilelor-amendă cu quantumul unei zile-amendă.
24. Pentru o infracțiune de frontieră minoră precum cea din situația de fapt, sancțiunea impusă de obicei este de 15 zile-amendă. În anul 2014, quantumul unei

zile-amendă era, în medie, de 16,70 euro, corespunzător unui venit lunar net de 1 257 de euro. Potrivit documentelor prezentate în cauză, o zi-amendă ar fi fost în cuantum de 6 350 de euro – potrivit veniturilor lui A –, iar cuantumul total al amenzii ar fi fost de 95 250 de euro.

Necesitatea cererii de decizie preliminară

25. Cauza necesită interpretarea aspectului dacă este compatibilă cu dreptul Uniunii sancționarea unui cetățean al Uniunii pentru faptul că a călătorit în alt stat membru și s-a întors din acel stat fără să fi deținut asupra sa un pașaport valabil sau un alt document de călătorie valabil. În cazul unui răspuns afirmativ la această întrebare, trebuie de asemenea să se aprecieze în cauză dacă sancțiunea pecuniară aplicată în mod obișnuit [OR 10] în Finlanda ca urmare a neîndeplinirii obligației menționate constituie o restricție disproporționată privind libera circulație a persoanelor.

Contextul primelor două întrebări

26. În Hotărârea *Wijsenbeek*, C-378/97, ECLI:EU:C:1999:439, Curtea a statuat că, potrivit dreptului comunitar aplicabil la data relevantă, nici articolul 7a și nici articolul 8a din Tratatul CE nu interziceau unui stat membru să solicite – sub sancțiunea aplicării unor sancțiuni penale – unei persoane, indiferent dacă aceasta era sau nu cetățean al Uniunii Europene ca, la intrarea pe la o frontieră internă a Comunității, să facă dovada cetățeniei sale, cu condiția ca sancțiunile prevăzute pentru delictele naționale corespunzătoare să fi fost comparabile, iar nu disproporționate și să nu fi constituit, așadar, un obstacol în calea liberei circulații a persoanelor (punctul 45).
27. În Hotărârea *Oulane*, C-215/03, ECLI:EU:C:2005:95, Curtea a statuat că obligația de a prezenta o carte de identitate valabilă sau un pașaport valabil urmărește, pe de o parte, să faciliteze soluționarea problemelor legate de dovada dreptului de ședere nu numai cetățenilor, ci și autorităților naționale și, pe de altă parte, să stabilească condițiile maxime pe care un stat membru le poate impune persoanelor interesate în vederea recunoașterii dreptului lor de ședere (punctul 22). Cu toate acestea, împrejurarea că, pentru a-și dovedi calitatea de [OR 11] resortisant comunitar, o persoană trebuie să prezinte o carte de identitate valabilă sau un pașaport valabil constituie o formalitate administrativă care nu servește decât la constatarea, de către autoritățile naționale, unui drept care decurge în mod direct din calitatea persoanei interesate (punctul 24). În cazul în care persoana interesată, deși nu poate prezenta o carte de identitate valabilă sau un pașaport valabil, își poate însă dovedi fără echivoc cetățenia prin alte mijloace, statul membru gazdă nu poate pune în discuție dreptul de ședere al acestuia pentru simplul motiv că nu a prezentat nici pe unul, nici pe celălalt dintre documentele menționate (punctul 25).
28. Din jurisprudența Curții nu reiese în mod clar dacă o dispoziție națională care impune unui cetățean al Uniunii, sub sancțiunea aplicării unor pedepse, obligația de a deține un pașaport valabil sau un alt document de călătorie valabil la intrarea

sa pe teritoriul unui alt stat membru și, prin urmare, în practică, de a-l purta asupra sa pe perioada șederii într-un alt stat membru este compatibilă cu dreptul Uniunii. De asemenea, nu este clar dacă, în urma intrării în vigoare a modificărilor aduse tratatelor Uniunii Europene, precum și Codului Frontierelor Schengen și Directivei privind libera circulație, soluția adoptată de Curte cu privire la întrebarea adresată în cauza *Wijsenbeek*, este încă valabilă în raport cu dreptul Uniunii aplicabil în prezent.

29. Conform articolului 21 litera (c) din Codul Frontierelor Schengen, statele membre au dreptul să prevadă în legislația lor internă obligația de a deține și de a purta permise și alte documente. Potrivit acestei dispoziții, rămâne totuși necesar să se stabilească dacă nerespectarea acestei obligații **[OR 12]** poate conduce la aplicarea unei sancțiuni penale și, în caz afirmativ, în ce situații este posibil acest lucru.
30. De asemenea, nu este clar dacă articolul 4 alineatul (1) și articolul 5 alineatul (1) din Directiva 2004/38/CE autorizează un stat membru să impună unui cetățean al Uniunii, sub sancțiunea aplicării unor pedepse, să dețină un pașaport sau un alt document de călătorie atunci când părăsește teritoriul statului în cauză sau atunci când intră pe teritoriul respectiv. În temeiul articolelor din capitolul II din directiva menționată, referitor la dreptul de ieșire și de intrare, un stat membru are în mod clar dreptul să aplice o sancțiune numai în cazul nerespectării obligației de raportare a prezenței pe teritoriu prevăzute la articolul 5 alineatul (5) din aceeași directivă.
31. De asemenea, din dispozițiile dreptului Uniunii la care se face trimitere la punctele 11-13 de mai sus nu rezultă în mod clar ce efect are – în ceea ce privește dreptul unui stat membru de a impune unei persoane, sub sancțiunea unor pedepse, obligația de a deține un document de călătorie valabil – faptul că deplasarea dintr-un stat membru în altul se efectuează traversând apele internaționale cu o ambarcațiune de agrement, astfel încât, în timpul deplasării, cetățeanul Uniunii nu intră pe teritoriul unui stat terț, însă trece frontiera externă a Uniunii.

Contextul celei de a treia întrebări

32. Curtea a statuat în jurisprudența sa că statele membre, chiar dacă sunt competente să sancționeze încălcările anumitor obligații, nu pot totuși să prevadă o sancțiune disproporționată, cum este de exemplu o pedeapsă cu închisoarea, care să constituie un obstacol în calea liberei **[OR 13]** circulații a persoanelor (punctul 44 și jurisprudența citată în Hotărârea *Wijsenbeek*, menționată anterior). În Hotărârea *Jipa*, C-33/07, ECLI:EU:C:2008:396, Curtea a statuat, referindu-se la deciziile sale anterioare, precum și la principiul proporționalității care decurge din articolul 27 alineatul (2) din Directiva 2004/38/CE, că limitarea dreptului de ieșire trebuie să fie de natură să asigure realizarea obiectivului pe care îl urmărește și să nu depășească ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv (punctul 29).

Obligația statului membru de a respecta proporționalitatea rezultă și din articolul 5 alineatul (5) din Directiva 2004/38/CE.

33. Nu este clar dacă sancțiunea pecuniară care este aplicată în mod obișnuit pentru un comportament care intră sub incidența faptelor descrise în procedura principală constituie un obstacol disproporționat în calea liberei circulații a persoanelor într-o situație în care o persoană este titulară a unui pașaport valabil, iar identitatea sa și valabilitatea pașaportului pot fi stabilite cu suficientă precizie și prin alte mijloace.

Întrebările preliminare

34. După ce a dat posibilitatea părților să se pronunțe cu privire la conținutul cererii de decizie preliminară, Korkein oikeus (Curtea Supremă) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții de Justiție a Uniunii Europene următoarele întrebări în vederea pronunțării unei decizii preliminare:

1. Dreptul Uniunii, în special articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2004/38/CE, articolul 21 din Regulamentul (CE) nr. 562/2006 (Codul Frontierelor Schengen) sau [OR 14] dreptul cetățenilor Uniunii de a circula liber pe teritoriul Uniunii se opune aplicării unei dispoziții de drept intern care impune unei persoane (indiferent dacă aceasta este sau nu cetățean al Uniunii), sub sancțiunea aplicării unei pedepse, obligația de a deține un pașaport valabil sau un alt document de călătorie valabil atunci când se deplasează cu o ambarcațiune de agrement, traversând apele internaționale, dintr-un stat membru în altul, fără a intra pe teritoriul unui stat terț?

2. Dreptul Uniunii, în special articolul 5 alineatul (1) din Directiva 2004/38/CE, articolul 21 din Regulamentul (CE) nr. 562/2006 (Codul Frontierelor Schengen) sau dreptul cetățenilor Uniunii de a circula liber pe teritoriul Uniunii se opune aplicării unei dispoziții de drept intern care impune unei persoane (indiferent dacă aceasta este sau nu cetățean al Uniunii), sub sancțiunea aplicării unei pedepse, obligația de a deține un pașaport valabil sau un alt document de călătorie valabil, în cazul în care intră în statul membru respectiv din alt stat membru cu o ambarcațiune de agrement, traversând apele internaționale, fără a intra pe teritoriul unui stat terț?

3. În cazul în care din dreptul Uniunii nu rezultă un obstacol în sensul primelor două întrebări: sancțiunea aplicată în mod obișnuit, în zile-amendă, în Finlanda pentru trecerea frontierei de stat finlandeze fără a deține un document de călătorie valabil este compatibilă cu principiul proporționalității care decurge din articolul 27 alineatul (2) din Directiva 2004/38/CE? [OR 15]

[...] [*omissis*]